

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Μέτρα για την ενίσχυση του εισοδήματος, φορολογικά κίνητρα για την καινοτομία και τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, αποτελείται από εκατόν τριάντα ένα (131) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου, καθώς και ένα Παράρτημα, διαρθρώνεται δε σε δέκα Μέρη.

Με το Μέρος Α΄ (άρθρα 1-2) ορίζεται ο σκοπός (άρθρο 1) και το αντικείμενο (άρθρο 2) του νομοσχεδίου.

Το Μέρος Β΄ (άρθρα 3-34), υπό τον τίτλο «Μέτρα για την Ενίσχυση του Εισοδήματος και της Ανθεκτικότητας της Οικονομίας», αποτελείται από δύο κεφάλαια. Με το Κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 3-23) καταργείται το τέλος επιτηδεύματος για τα φυσικά πρόσωπα (άρθρο 3), εισάγονται εξαιρέσεις (άρθρο 4) και απαλλαγές (άρθρο 5) στη φορολόγηση του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, τροποποιούνται διατάξεις που αφορούν τον τεκμαρτό προσδιορισμό του ελάχιστου εισοδήματος από την άσκηση ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας (άρθρα 6-7), θεσπίζεται αυτοτελής φορολόγηση των αμοιβών του ιατρικού προσωπικού για εφημερίες (άρθρο 8) και απαλλαγή, επί 36 μήνες, του εισοδήματος από εκμίσθωση ακινήτων που ήταν προηγουμένως κενά ή είχαν διατεθεί για βραχυχρόνια μίσθωση (άρθρο 9), ρυθμίζονται ζητήματα Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων και κρατικής αρωγής για ασφαλισμένες κατοικίες (άρθρο 10), απαλλάσσονται τα φιλοδω-

ρήματα από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (άρθρο 11) και τα ασφαλιστρα κλάδου υγείας από τον φόρο ασφαλιστρών, εφόσον ο καλυπτόμενος είναι ανήλικος (άρθρο 13), μειώνονται οι ασφαλιστικές εισφορές υγειονομικής περίθαλψης (άρθρο 12), εισάγονται ρυθμίσεις για την Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (άρθρο 14), αυξάνεται ο μισθός των μαθητών Σχολών των Ενόπλων Δυνάμεων (άρθρο 15) και η ειδική αποζημίωση νυχτερινής απασχόλησης του προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας και των Ενόπλων Δυνάμεων (άρθρο 16), χορηγείται έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση σε συνταξιούχους (άρθρο 17) και σε ευάλωτα νοικοκυριά (άρθρο 18), επεκτείνεται η καταβολή του κινήτρου επίτευξης δημοσιονομικών στόχων και στο προσωπικό της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (άρθρο 19), ορίζεται ο μηνιαίος βασικός μισθός (άρθρο 20) και χορηγείται ειδικό επίδομα διδασκαλίας και έρευνας (άρθρο 21) στα μέλη Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού, κατηγορίας ΔΕ, που προέρχονται από τα πρώην Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, χορηγούνται έξοδα παράστασης στους διευθυντές των Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (άρθρο 22), και καταργείται ο συνυπολογισμός των ποσών των συντάξεων που καταβάλλονται από τον ΕΦΚΑ σε συνταξιούχους, οι οποίοι απασχολούνται και αμείβονται σε φορείς του δημοσίου τομέα, για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου αποδοχών του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (άρθρο 23).

Με το Κεφάλαιο Β' του Μέρους Β' (άρθρα 24-34) τροποποιούνται οι διατάξεις για την επιβολή του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση (άρθρο 24), την ασφάλιση επιχειρήσεων (άρθρο 25) και οχημάτων (άρθρο 26) έναντι φυσικών καταστροφών, επιβάλλεται «τέλος κρουαζιέρας» υπέρ του δημοσίου σε αποβιβαζόμενους στους λιμένες της χώρας επιβάτες επαγγελματικών πλοίων αναψυχής που εκτελούν περιηγητικά ταξίδια (άρθρο 27), θεσπίζεται απαλλαγή από το τέλος συνδρομητών σταθερής τηλεφωνίας για συνδέσεις οι οποίες παρέχονται μέσω δικτύου οπτικών ινών με ταχύτητες άνω των εκατό (100) Mbps (άρθρο 28), τίθενται προσωρινοί περιορισμοί στις βραχυχρόνιες μισθώσεις ακινήτων που βρίσκονται στο 1ο, 2ο και 3ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων (άρθρο 29), θεσπίζεται δυνατότητα χρηματοδότησης, υπό τη μορφή δανείου, φυσικών προσώπων με σκοπό την αγορά πρώτης κατοικίας και την ενεργειακή αναβάθμιση ιδιοκτησιών, με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (άρθρο 30), αυξάνεται η επιδότηση επισκευής κατοικιών του προγράμματος «Ανακαινίζω - Νοικιάζω» (άρθρο 31) και ρυθμίζονται λοιπά θέματα εφαρμογής του ως άνω προγράμματος (άρθρο 32), και θεσπίζονται εξουσιοδοτικές (άρθρο 33) και μεταβατικές (άρθρο 34) διατάξεις του Μέρους Β' του νομοσχεδίου.

Το Μέρος Γ' (άρθρα 35-46), υπό τον τίτλο «Κίνητρα Ανάπτυξης και Καινο-

τομίας», αποτελείται από δύο κεφάλαια. Με το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 35-38) τροποποιούνται τα άρθρα 22Α, 70Α και 71Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013), με σκοπό την επέκταση των φορολογικών κινήτρων για την υπερέκπτωση δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας (άρθρο 35), την επένδυση κεφαλαίου σε επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων (άρθρο 36) και την εκμετάλλευση διεθνώς αναγνωρισμένης ευρεσιτεχνίας (άρθρο 37), και ρυθμίζονται ζητήματα φορολόγησης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών κλειστού τύπου (άρθρο 38). Με το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 39-46) τροποποιούνται τα άρθρα 9, 17, 81, 94, 95, 171 και 176 και προστίθεται άρθρο 110Α στον Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023), με σκοπό τη θέσπιση νέου τύπου άδειας διαμονής («Β.6») για πραγματοποίηση επένδυσης τουλάχιστον 250.000 ευρώ για την απόκτηση μειοψηφικής συμμετοχής σε νεοφυή επιχείρηση (άρθρο 39), ορίζεται η διαδικασία κοινοποίησης της άδειας τύπου Β.6 στους κάτοχους της (άρθρο 40), εισάγεται εξαίρεση των κατόχων της από την ενιαία άδεια διαμονής για εργασία (άρθρο 41), ρυθμίζονται ζητήματα υποβολής της σχετικής αίτησης (άρθρο 42) και χορήγησης άδειας διαμονής σε μέλη οικογενειών των κατόχων της (άρθρο 43), ορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησής της (άρθρο 44), το οφειλόμενο παράβολο (άρθρο 45), και τίθενται σχετικές εξουσιοδοτικές διατάξεις (άρθρο 46).

Με το Μέρος Δ' (άρθρα 47-59), υπό τον τίτλο «Φορολογικά Κίνητρα Μετασχηματισμών», τίθενται ρυθμίσεις για τη φορολογική μεταχείριση μετασχηματισμών επιχειρήσεων (συγχωνεύσεις, διασπάσεις και μετατροπές εταιρειών, και ανταλλαγές εταιρικών συμμετοχών). Συγκεκριμένα, ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Μέρους Δ' (άρθρο 47), δίδονται οι αναγκαίοι ορισμοί (άρθρο 48), τίθενται κανόνες για την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των εταιρικών συμμετοχών μετά τον μετασχηματισμό (άρθρο 49), για τη φορολόγηση της υπεραξίας που προκύπτει από τον μετασχηματισμό (άρθρο 50) και για τη διενέργεια αποσβέσεων και τη μεταφορά ζημιών, αποθεματικών και προβλέψεων (άρθρο 51), και ρυθμίζονται ειδικά θέματα εισφοράς ατομικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας (άρθρο 52), διασυννοριακής συγχώνευσης και διασυννοριακής διάσπασης (άρθρο 53), διασυννοριακής μεταφοράς της καταστατικής έδρας μιας Ευρωπαϊκής Εταιρείας ή μιας Ευρωπαϊκής Συνεταιριστικής Εταιρείας και διασυννοριακής μετατροπής (άρθρο 54), καθώς και φορολόγησης φορολογικού κατοίκου Ελλάδας που είναι μέτοχος ή μεριδιούχος σε φορολογικά διαφανή εταιρεία, η οποία συμμετέχει σε διασυννοριακό μετασχηματισμό (άρθρο 55). Περαιτέρω, θεσπίζονται φορολογικές απαλλαγές για τους μετασχηματισμούς επιχειρήσεων (άρθρο 56), τροποποιούνται οι απαλλαγές από φόρο εισοδήματος των άρθρων 4 και

6 του ν. 4935/2022 (άρθρο 57), τίθενται μεταβατικές (άρθρο 58), και ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις (άρθρο 59) του Μέρους Δ΄.

Με το Μέρος Ε΄ (άρθρα 60-83), υπό τον τίτλο «Αναδιάρθρωση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων», επέρχονται τροποποιήσεις στον ν. 4389/2016 και ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη λειτουργική ανεξαρτησία των Υποδιοικητών της ΑΑΔΕ (άρθρο 60), τον οργανισμό και τους εσωτερικούς κανονισμούς της Αρχής (άρθρο 61), τα όργανα διοίκησης, με τη θέσπιση τριών θέσεων Υποδιοικητών (άρθρο 62), το Συμβούλιο Διοίκησης (άρθρο 63) και τις αρμοδιότητές του, με τον περιορισμό των αρμοδιοτήτων του (άρθρο 64), τα προσόντα και τα κωλύματα διορισμού των Υποδιοικητών (άρθρο 65), τις αρμοδιότητές τους (άρθρο 66), τη διαδικασία επιλογής και διορισμού του Διοικητή και των Υποδιοικητών (άρθρο 67), την αναπλήρωση του Διοικητή (άρθρο 68), την παύση, παραίτηση και αναπλήρωση των Υποδιοικητών (άρθρο 69), την παροχή απλής, αντί σύμφωνης, γνώμης από το Συμβούλιο Διοίκησης για την κατανομή, εντός του προϋπολογισμού της Αρχής, πιστώσεων που προέρχονται από εισπράξεις εσόδων καθ' υπέρβαση των στόχων (άρθρο 70), τη θέσπιση οργανικών θέσεων για την υποστήριξη των Υποδιοικητών (άρθρο 71), την απόλεια της προϋπόθεσης για σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης κατά τη ρύθμιση από τον Διοικητή ζητημάτων εσωτερικής και εξωτερικής κινητικότητας του προσωπικού της Αρχής (άρθρο 72), τη δυνατότητα συμμετοχής υποψηφίων από τον ιδιωτικό τομέα κατά την επιλογή προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων της Αρχής (άρθρο 73), την τοποθέτηση, τη θητεία και τη λήξη της θητείας των προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Αρχής (άρθρο 74), την απόλεια της προϋπόθεσης για απλή ή σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης κατά την έκδοση αποφάσεων που αφορούν τα συστήματα υπηρεσιακής εξέλιξης, την κατάρτιση των περιγραμμάτων θέσεων εργασίας, το σύστημα βαθμολογικής και μισθολογικής κατάταξης, και την κατάταξη των υπαλλήλων της Αρχής (άρθρο 75), την απόλεια της προϋπόθεσης για σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης κατά την έκδοση αποφάσεων που αφορούν το ειδικό μισθολογικό καθεστώς του προσωπικού της Αρχής, και την παροχή απλής, αντί σύμφωνης, γνώμης από το Συμβούλιο Διοίκησης για την έκδοση αποφάσεων που αφορούν το σύστημα επιπλέον ανταμοιβής (bonus) του προσωπικού της Αρχής (άρθρο 76), την πειθαρχική ευθύνη των Υποδιοικητών (άρθρο 77), την υποχρέωση απορρήτου και εχεμύθειας των Υποδιοικητών (άρθρο 78), την ευθύνη των Υποδιοικητών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους (άρθρο 79), τη νομική υπεράσπιση και τα δικαστικά έξοδα των Υποδιοικητών, εφόσον εξετάζονται ή δίδονται ή ενάγονται για πράξεις ή παραλείψεις κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ενώπιον των ποινικών ή πολιτι-

κών δικαστηρίων (άρθρο 80), την υποβολή δήλωσης περιουσιακής κατάστασης από τους Υποδιοικητές (άρθρο 81), τη σύγκρουση συμφερόντων των Υποδιοικητών (άρθρο 82), και την κατάργηση της διάταξης για τον τρόπο διορισμού εμπειρογνώμονα που συμβουλευεί το Συμβούλιο Διοίκησης (άρθρο 83).

Το Μέρος ΣΤ' (άρθρα 84-100), υπό τον τίτλο «Λοιπές Φορολογικές Διατάξεις», αποτελείται από δύο κεφάλαια. Με το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 84-88) ρυθμίζονται ζητήματα χρόνου υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και παροχής έκπτωσης κατά την εφάπαξ καταβολή του φόρου (άρθρο 84), χρόνου υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων και καταβολής του φόρου (άρθρο 85), χρόνου υποβολής της προσυμπληρωμένης δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (άρθρο 86), υποβολής στοιχείων εκ μέρους φορέων του δημόσιου τομέα για την προσυμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων και επιβολής κυρώσεων για τη μη τήρηση των σχετικών υποχρεώσεων (άρθρο 87), καθώς και επιβολής κυρώσεων για τη μη τήρηση των υποχρεώσεων υποβολής στοιχείων εκ μέρους φορέων του ιδιωτικού τομέα (άρθρο 88). Με το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 89-100) παρατείνεται για ένα έτος, έως την 31.12.2025, η δυνατότητα αναστολής εφαρμογής του ΦΠΑ στα νεόδομητα ακίνητα (άρθρο 89) και για δύο έτη, έως την 31.12.2026, η αναστολή ισχύος του άρθρου 41 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος για την επιβολή φόρου επί της υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας (άρθρο 90) και η ισχύς του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 για την καταβολή εφάπαξ πάγιων ποσών φόρου κατά τη μεταβίβαση από επαχθή αιτία αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (άρθρο 91), θεσπίζεται απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων, για τα έτη 2025, 2026 και 2027, των ακινήτων που βρίσκονται στα διοικητικά όρια του Δήμου Σουφλίου (άρθρο 92), καθώς και μόνιμη απαλλαγή των ακινήτων που έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα (άρθρο 93), καταργείται η υποχρέωση για πιστοποίηση από ανεξάρτητο εκτιμητή και για παροχή εγγύησης, διασφάλισης ή εμπράγματης ασφάλειας, για την υπαγωγή ορισμένων χρεών σε πρόγραμμα ρύθμισης οφειλών (άρθρο 94), ρυθμίζονται ζητήματα αλληλέγγυας ευθύνης των διοικούντων νομικά πρόσωπα για φορολογικά χρέη του νομικού προσώπου που έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση (άρθρο 95), τροποποιείται το άρθρο 42 παρ. 4 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ως προς τις προϋποθέσεις αναστολής της φορολόγησης της υπεραξίας που προκύπτει από την εισφορά τίτλων κατά τη σύσταση ή αύξηση κεφαλαίου νομικού προσώπου (άρθρο 96), ορίζεται ότι δεν επιβάλλεται πρόστιμο σε περιπτώσεις καθυστερημένης ή ανακριβούς καταχώρισης συναλλαγής στο Πληροφοριακό Σύστημα Παρακολούθησης Πετρελαίου Θέρμανσης, εφόσον η καταχώριση

έγινε εντός δεκαπέντε ημερών από το πέρας της προθεσμίας ή διορθώθηκε εντός δεκαπέντε ημερών από την επίδοση κλήσης σε απολογία (άρθρο 97), τροποποιούνται τα άρθρα 48 και 48Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ως προς τις προϋποθέσεις της απαλλαγής από φόρο εισοδήματος των ενδο-ομιλικών μερισμάτων και της υπεραξίας από μεταβίβαση τίτλων συμμετοχής σε νομικά πρόσωπα (άρθρο 98), και τα άρθρα 21 και 47 του ως άνω Κώδικα ως προς τις προϋποθέσεις της απαλλαγής από φόρο εισοδήματος της ωφέλειας από τη μερική ή ολική διαγραφή επιχειρηματικών χρεών (άρθρο 99), και θεσπίζονται μεταβατικές διατάξεις του Μέρους ΣΤ' του νομοσχεδίου (άρθρο 100).

Με το Μέρος Ζ' (άρθρα 101-102) θεσπίζονται εξουσιοδοτικές διατάξεις για τη χορήγηση εξαιρέσεων, για λόγους εθνικής άμυνας, από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1907/2006 (άρθρο 101) και από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1272/2008 (άρθρο 102).

Το Μέρος Η' (άρθρα 103-113) διαρθρώνεται σε τρία κεφάλαια και περιλαμβάνει οργανωτικές ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Το Κεφάλαιο Α' (άρθρα 103-107) τροποποιεί διατάξεις σχετικά με ζητήματα οργάνωσης, αρμοδιοτήτων και στελέχωσης των μονάδων της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (άρθρα 103-104), καθορίζει το μισθολογικό καθεστώς του Προέδρου, των μελών και των υπαλλήλων της Αρχής (άρθρο 105), καθώς και το πλαίσιο που διέπει την πειθαρχική διαδικασία για τα ανωτέρω πρόσωπα (άρθρο 106), και ρυθμίζει τη συγκρότηση και λειτουργία του υπηρεσιακού συμβουλίου της Αρχής (άρθρο 107). Το Κεφάλαιο Β' (άρθρα 108-109) περιλαμβάνει ρυθμίσεις σχετικά με τη διάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης, καθώς και με τη σύσταση, τη διάρθρωση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Υλοποίησης Δράσεων Δανειακής Στήριξης και της Διεύθυνσης Αναφορών Δράσεων Δανειακής Στήριξης. Το Κεφάλαιο Γ' (άρθρα 110-113) ρυθμίζει υπηρεσιακά θέματα σχετικά με την παράταση αποσπάσεων στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και τη μετάταξη υπαλλήλων στην Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (άρθρα 110-111), και ορίζει τις μεταβατικές και τις καταργούμενες διατάξεις του Μέρους Η' (άρθρα 112-113).

Το Μέρος Θ' (άρθρα 114-130) περιλαμβάνει λοιπές επείγουσες διατάξεις. Συγκεκριμένα, θεσπίζει Συμπληρωματικό Κρατικό Προϋπολογισμό οικονομικού έτους 2024 (άρθρο 114), ορίζει ότι δεν έχουν τον χαρακτήρα ενίσχυσης οι αποζημιώσεις που καταβάλλει ο ΕΛ.ΓΑ για τις απώλειες ζωικού κεφαλαίου, σύμφωνα με τον οικείο Κανονισμό, υπό την προϋπόθεση καταβολής της ειδικής ασφαλιστικής εισφοράς, καθώς και ότι δεν τίθεται ζήτημα

συμψηφισμού τους με τις ενισχύσεις μετά από αίτημα αναπλήρωσης ζωικού κεφαλαίου στο πλαίσιο του υπομέτρου 5.2 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2022, τηρουμένου και του σχετικού ενωσιακού νομοθετικού πλαισίου (άρθρο 115), ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με την, για περιορισμένο διάστημα, διαχείριση του Ειδικού Λογαριασμού Επαγγελματικής Κατάρτισης από το Δ.Σ. της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης για την κάλυψη λειτουργικών και άλλων δαπανών των συνδικαλιστικών οργανώσεων, της Γ.Σ.Ε.Ε. και της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (άρθρο 116), θεσπίζει το ακατάσχετο των μετοχών της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος Α.Ε.», που κατέχει το Ελληνικό Δημόσιο (άρθρο 117), ρυθμίζει θέματα που αφορούν τις συμβάσεις υποπαραχώρησης που συνάπτει το ΤΑ.Ι.ΠΕ.Δ. και αφορούν λιμενικές λειτουργίες και υπηρεσίες των λιμενικών και άλλων εγκαταστάσεων (άρθρο 118), καθορίζει το πλαίσιο της παραχώρησης χρήσης αιγιαλού, παραλίας και θαλάσσιου χώρου - πυθμένα προς τον Δήμο Ζακύνθου για τη διαχείριση, προστασία και αξιοποίηση της περιοχής «Ναυάγιο Ζακύνθου» (άρθρο 119), καθώς και τη δυνατότητα παραχώρησης απλής χρήσης τμήματος αιγιαλού και παραλίας σε Δήμο ή δημοτική ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (άρθρο 120). Περαιτέρω, ρυθμίζεται η κατά πλήρη κυριότητα μεταβίβαση ακινήτου στο ν.π.δ.δ. με την επωνυμία «Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης» (άρθρο 121), η απαλλοτρίωση ιδανικού μεριδίου επί ακινήτου (άρθρο 122), παρατείνεται η αναστολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης και λήψης ασφαλιστικών μέτρων σε βάρος της εταιρείας Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε. (άρθρο 123), θεσπίζεται ειδική ψηφιακή πλατφόρμα - γεωπύλη και καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας της ως μητρώου απεικόνισης του συστήματος Αντικειμενικού Προσδιορισμού Αξιών Ακινήτων επί διαδραστικού χάρτη (άρθρο 124), ρυθμίζονται ορισμένες προϋποθέσεις εγγραφής στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκτιμητών, καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας του Πειθαρχικού Συμβουλίου πιστοποιημένων εκτιμητών, οι χρόνοι παραγραφής των πειθαρχικών αδικημάτων και οι βασικές αρχές της σχετικής πειθαρχικής διαδικασίας (άρθρο 125), ορίζεται η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής ως αρμόδια για την άσκηση αρμοδιοτήτων συντονισμού και εποπτείας εκτέλεσης των μέτρων στήριξης που χρηματοδοτούνται μέσω της διμερούς συμφωνίας μεταξύ ελληνικής και ελβετικής κυβέρνησης (άρθρο 126), ρυθμίζεται η εφαρμογή της ισχύουσας χρηματοδοτικής και διοικητικής συμφωνίας - πλαισίου μεταξύ της ΕΕ και του ΟΗΕ επί έργων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (άρθρο 127), τίθεται νέα ημερομηνία κατάργησης του τέλους χαρ-

τοσήμου (άρθρο 128) και παρατίθενται οι μεταβατικές και οι καταργούμενες διατάξεις του Μέρους Θ' (άρθρο 129-130).

Τέλος, με το Μέρος Ι' (άρθρο 131) ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

Στο άρθρο αυτό αναφέρεται ότι σκοπός του νομοσχεδίου είναι, μεταξύ άλλων, η «δημιουργία ενός ενιαίου νομοθετικού πλαισίου για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς».

Δεδομένου ότι ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς έχει τεθεί με τον ν. 4601/2019, η ως άνω ρύθμιση πρέπει να τροποποιηθεί, ώστε να αναφέρεται στη «δημιουργία ενιαίου νομοθετικού πλαισίου για τη φορολογική μεταχείριση των εταιρικών μετασχηματισμών» (πρβλ. και άρθρο 2 του νομοσχεδίου στο οποίο αναφέρεται ότι αντικείμενο του παρόντος είναι «η επικαιροποίηση και η ρύθμιση σε ένα ενιαίο κείμενο της φορολογικής μεταχείρισης των μετασχηματισμών εταιρειών που ρυθμίζονται από τον ν. 4601/2019 (Α' 44) και των μετασχηματισμών λοιπών επιχειρήσεων»).

2. Επί των άρθρων 4 και 34

Με το άρθρο 4 προστίθεται, μεταξύ άλλων, περίπτωση κα' στην παράγραφο 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013) και ορίζεται ότι απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις «παροχές που καταβάλλονται από εργοδότη σε εργαζόμενο ως ενίσχυση για την απόκτηση τέκνου εντός δώδεκα (12) μηνών από τον τοκετό, ύψους έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, που προσαυξάνεται κατά πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για κάθε άλλο εξαρτώμενο τέκνο που έχει ο δικαιούχος γονέας κατά τον χρόνο του τοκετού, εφόσον: [...] γ) η παροχή έχει αναγγελθεί στην Επιθεώρηση Εργασίας και έχει εγκριθεί με κοινή απόφαση των αρμόδιων οργάνων των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ορίζονται η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την αναγγελία και την έγκριση της παροχής».

Εν προκειμένω, ελλείπει και σχετικής αναφοράς στην αιτιολογική έκθεση, δεν είναι σαφές ποιος είναι ο σκοπός της έγκρισης από τη Διοίκηση της ως άνω παροχής, η οποία γίνεται μεταξύ ιδιωτών χωρίς πόρους από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Περαιτέρω, υπό το φως του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, παρατη-

ρείται ότι δεν προσδιορίζονται, ούτε σε γενικές γραμμές, τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις δυνάμει των οποίων θα εγκρίνονται οι ως άνω παροχές, ώστε να εξειδικευθούν με την ως άνω κοινή υπουργική απόφαση. Ο ίδιος προβληματισμός ισχύει και ως προς τη μεταβατική ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 34, διά της οποίας ορίζεται ότι παροχές της ανωτέρω περίπτωσης, «που έχουν χορηγηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος[,] εγκρίνονται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας που εκδίδεται μέχρι την 31η Μαρτίου 2025».

Ακόμη, δεδομένου ότι το άρθρο 4 δεν περιλαμβάνει παράγραφο 2, πρέπει να διαγραφεί ο αριθμός «1.» στην αρχή της διάταξης.

3. Επί του άρθρου 10

Με την παράγραφο 2 προστίθεται νέο άρθρο 5Α στο κεφάλαιο Α΄ του ν. 4797/2021, το οποίο ορίζει ότι «[ε]ξαιρούνται από επιχορήγηση στεγαστικής συνδρομής για ανακατασκευή ή επισκευή κτιρίου, επιδότηση προσωρινής στέγασης, ενίσχυση πρώτης αρωγής και εφάπαξ έκτακτη οικονομική ενίσχυση για την αντιμετώπιση απλών επισκευαστικών εργασιών και την αντικατάσταση οικοσκευής, λόγω σεισμού, πυρκαγιάς από φυσικά αίτια και πλημμύρας, φυσικά πρόσωπα, ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες, για κατοικίες με φορολογητέα αξία για σκοπούς επιβολής ΕΝ.Φ.Ι.Α. άνω των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ».

Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο ουδέν αναφέρεται ως προς τον σκοπό της ανωτέρω ρύθμισης, την αναγκαιότητά της, καθώς και το ζήτημα που αντιμετωπίζει.

Περαιτέρω, παρατηρείται ότι το κεφάλαιο Α΄ του ν. 4797/2021, στο οποίο εντάσσεται η διάταξη, ρυθμίζει ζητήματα κρατικής αρωγής, λόγω θεομηνιών, προς επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα φορείς, και όχι προς φυσικά πρόσωπα για τις κατοικίες τους. Δεδομένου ότι θέματα ενίσχυσης πρώτης αρωγής έναντι στεγαστικής συνδρομής ρυθμίζονται από το κεφάλαιο Ζ΄ (άρθρα 24Α-24Δ) του ν. 4797/2021, ενδεχομένως, η σχετική ρύθμιση θα έπρεπε να ενταχθεί στο κεφάλαιο αυτό.

4. Επί του άρθρου 13

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται νέα παράγραφος 5Α στο άρθρο 29 του ν. 3492/2006, περί επιβολής φόρου ασφαλιστρων, και θεσπίζεται αλλαγή από τον φόρο ασφαλιστρων για τα ασφαλίστρα κλάδου υγείας, ε-

φόσον ο καλυπτόμενος είναι ανήλικος. Περαιτέρω, ορίζεται ότι «[γ]ια ομαδικά ή οικογενειακά ασφαλιστήρια, ο φόρος μειώνεται αναλογικά, με βάση τον αριθμό των καλυπτόμενων μελών που εμπίπτουν στην απαλλαγή της παρούσας».

Παρατηρείται ότι, υπό το φως του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος, θα μπορούσε, εναλλακτικά, να ορίζεται ότι, στην περίπτωση των ομαδικών ή οικογενειακών ασφαλιστηρίων, απαλλάσσεται το μέρος του ασφαλιστρού που αφορά την κάλυψη του ανηλίκου, αντί της αναλογικής μείωσης του φόρου αναλόγως του αριθμού των καλυπτόμενων μελών που είναι ανήλικοι.

5. Επί των άρθρων 25 και 26

Με το άρθρο 25 αντικαθίσταται το άρθρο 5 του ν. 5116/2024, το οποίο θεσπίζει υποχρέωση ασφάλισης των επιχειρήσεων με ετήσια ακαθάριστα έσοδα άνω των 500.000,00 ευρώ, έναντι δασικής πυρκαγιάς, πλημμύρας και σεισμού, για τις ιδιόκτητες κτηριακές εγκαταστάσεις τους, καθώς και τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού τους, όπως «τον εξοπλισμό, τις πρώτες ύλες, τα εμπορεύματα, τα φορτηγά αυτοκίνητα και αυτοκίνητα επαγγελματικής χρήσης, τα μέσα παραγωγής και τα αποθηκευμένα προϊόντα». Περαιτέρω, με το άρθρο 26 προστίθεται νέο άρθρο 5Α στον ως άνω ν. 5116/2024 και θεσπίζεται υποχρέωση ασφάλισης όλων των οχημάτων (και) έναντι κινδύνων από δασική πυρκαγιά και από πλημμύρα.

Δεδομένου ότι τα φορτηγά αυτοκίνητα και τα αυτοκίνητα επαγγελματικής χρήσης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής, όχι μόνο του άρθρου 5, αλλά πλέον και του νέου άρθρου 5Α του ν. 5116/2024, παρατηρείται ότι ορθό είναι να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5 του ν. 5116/2024.

6. Επί των άρθρων 27 και 33

Με το άρθρο 27 παρ. 1 επιβάλλεται «τέλος υπέρ του Δημοσίου σε αποβιβαζόμενους στους λιμένες της χώρας επιβάτες επαγγελματικών πλοίων αναψυχής που εκτελούν περιηγητικά ταξίδια (κρουαζιέρες)» («τέλος κρουαζιέρας»). Το τέλος επιβάλλεται ανά επιβάτη και ανά λιμένα. Το ποσό του τέλους κρουαζιέρας προσδιορίζεται με την παράγραφο 2, με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι το «τέλος κρουαζιέρας βαρύνει τον επιβάτη που αποβιβάζεται σε λιμένα της χώρας, επιβάλλεται με την αποβίβαση του επιβάτη στον λιμένα και δεν επιβαρύνεται με φόρο προστιθέμενης αξίας», ενώ με την παράγραφο 4 ρυθμίζεται η απόδοση του σχετικού εσόδου στους οικείους ΟΤΑ και τα υπουργεία Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, και Τουρισμού. Περαιτέρω, με το άρθρο 33 του νομοσχεδίου ορίζεται ότι με κοινή υπουργική απόφαση «καθορίζονται ο χρόνος και ο τρόπος είσπραξης του τέλους, τα υπό-

χρεα για την απόδοση πρόσωπα, ο τρόπος και τα όργανα ελέγχου και κάθε άλλο [σχετικό] θέμα».

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι τα θέματα του χρόνου και τρόπου είσπραξης του τέλους, καθώς και των οργάνων που είναι αρμόδια για την είσπραξη και τον έλεγχό του, δεν φαίνεται να συνιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό, κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, και πρέπει να ρυθμίζονται από τον νόμο (πρβλ. άρθρο 53 παρ. 2 του ν. 4389/2016, όπως αντικαθίσταται με το άρθρο 24 νομοσχεδίου, ως προς την επιβολή του τέλους ανθεκτικότητας στην κλιματική κρίση, όπου τα σχετικά ζητήματα ρυθμίζονται νομοθετικά).

7. Επί του άρθρου 36

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται το άρθρο 70Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και επεκτείνεται το φορολογικό κίνητρο της έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα έως 50% του ποσού της εισφοράς κεφαλαίου σε νεοφυή επιχείρηση, και σε εισφορά κεφαλαίου «σε αμοιβαίο κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) του άρθρου 7 του ν. 2992/2002 (Α' 54), το οποίο συστήνεται στην ημεδαπή και η διαχείρισή του ασκείται από ημεδαπή εταιρεία για την πραγματοποίηση επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 21α του Κανονισμού (ΕΚ) 651/2014».

Επισημαίνεται ότι, υπό το φως της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων (άρθρο 63επ. ΣυνθΛΕΕ), η ως άνω ρύθμιση πρέπει να εφαρμόζεται, τουλάχιστον, και για εισφορές κεφαλαίου σε αντίστοιχα αμοιβαία κεφάλαια που έχουν συσταθεί σε κράτος μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. και των οποίων η διαχείριση ασκείται από εταιρεία που εδρεύει σε κράτος μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ.

Περαιτέρω, δεδομένου ότι το άρθρο αυτό δεν περιλαμβάνει παράγραφο 2, πρέπει να διαγραφεί ο αριθμός «1.» στην αρχή της διάταξης (ομοίως και στα άρθρα 35 και 37).

8. Επί του άρθρου 38

Με την προτεινόμενη διάταξη αντικαθίσταται η παράγραφος 21 του άρθρου 7 του ν. 2992/2002 και θεσπίζονται δύο εναλλακτικοί τρόποι φορολόγησης των αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) κλειστού τύπου. Με την περίπτωση α' (πρώτος τρόπος φορολόγησης) ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι επιβάλλεται φόρος, ο οποίος «υπολογίζεται σε ετήσια βάση επί της διαφοράς μεταξύ της αξίας των εταιρικών συμμετοχών του κεφαλαίου την 31η Δεκεμβρίου κάθε φορολογικού έτους και του κό-

στους απόκτησης των εταιρικών συμμετοχών, προσαυξημένου κατά τις σωρευτικές δαπάνες λειτουργίας του κεφαλαίου».

Ως προς το ζήτημα της διαφοράς μεταξύ της αξίας των εταιρικών συμμετοχών την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους και του κόστους απόκτησής τους, που αποτελεί το αντικείμενο του φόρου, επισημαίνεται, δεδομένου και ότι, κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 7 του ως άνω ν. 2992/2002, τα Α.Κ.Ε.Σ. επενδύουν «αποκλειστικά σε συμμετοχές σε κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα, οι οποίες δεν είναι εκδότες κινητών αξιών εισηγμένων προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά», ότι αυτή θα είναι, κατά κανόνα, μηδενική, δοθέντος ότι η παράγραφος 18 του ίδιου άρθρου και νόμου ορίζει ότι η «αξία των κινητών αξιών που δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο αποτιμάται με βάση την αξία κτήσης τους».

Περαιτέρω, με την περίπτωση ζ' ορίζεται ότι «[η] δυνατότητα επιλογής του τρόπου φορολόγησης εφαρμόζεται για Α.Κ.Ε.Σ. τα οποία συστήνονται από 1ης.1.2025 και εφεξής και λαμβάνει χώρα δεσμευτικά με οικεία δήλωση κατά την έναρξη λειτουργίας του Α.Κ.Ε.Σ.». Εν προκειμένω, δεν είναι σαφές ποιος από τους δύο τρόπους φορολόγησης θα ισχύσει για Α.Κ.Ε.Σ. τα οποία έχουν συσταθεί πριν από την 1η.1.2025.

9. Επί του άρθρου 44

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται άρθρο 100Α στον Κώδικα Μεταναστευσης (ν. 5038/2023) και ορίζονται οι προϋποθέσεις χορήγησης της νέου τύπου άδειας διαμονής («Β.6») για πραγματοποίηση επένδυσης σε νεοφυή επιχείρηση. Με την παράγραφο 1 του νέου άρθρου 100Α ορίζεται ότι η επένδυση πραγματοποιείται είτε με την απόκτηση μετοχών σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου είτε ομολόγων κατά την έκδοση ομολογιακού δανείου. Περαιτέρω, με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι η επένδυση μπορεί να γίνεται και μέσω ημεδαπού ή και αλλοδαπού νομικού προσώπου, στο κεφάλαιο του οποίου συμμετέχουν κατά τουλάχιστον 33% οι αιτούντες την άδεια διαμονής τύπου Β.6, ενώ με την παράγραφο 4 ορίζεται η «επένδυση πραγματοποιείται με κεφάλαια, τα οποία εμβάζονται από το εξωτερικό στην Ελλάδα για τους σκοπούς της επένδυσης από πολίτη τρίτης χώρας. Εντολές του εμβάσματος δύνανται να είναι ο σύζυγος ή το άλλο μέρος του συμφώνου συμβίωσης ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι β' βαθμού του επενδυτή».

Εν προκειμένω, δεν είναι κατανοητό πώς τα κεφάλαια της επένδυσης για την απόκτηση μετοχών σε αύξηση κεφαλαίου της νεοφυούς επιχείρησης (ή ομολόγων σε περίπτωση έκδοσης ομολογιακού δανείου) θα εμβασθούν στη νεοφυή επιχείρηση από τον επενδυτή/αιτούντα την άδεια διαμονής, όταν η επένδυση δεν πραγματοποιείται απευθείας από τον επενδυτή, αλλά μέσω η-

μεδαπού ή αλλοδαπού νομικού προσώπου, στο οποίο αυτός συμμετέχει.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 5 του νέου άρθρου 100Α ορίζεται ότι η «Διεύθυνση Άμεσων Ξένων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης (...) ορίζεται ως αρμόδια υπηρεσία για την πιστοποίηση της πραγματοποίησης και της διακράτησης της επένδυσης», ενώ στην παράγραφο 6 αναφέρεται ότι, «αν οι αποκτώμενοι τίτλοι είναι ονομαστικοί, η πραγματοποίηση και η διακράτηση της επένδυσης πιστοποιούνται, με σχετική βεβαίωση της επιχείρησης στην οποία εισφέρεται το κεφάλαιο», καθώς και ότι, «αν οι αποκτώμενες μετοχές αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενες αγορές ή πολυμερείς μηχανισμούς διαπραγμάτευσης που λειτουργούν στην Ελλάδα (...), η πραγματοποίηση της επένδυσης πιστοποιείται με βεβαίωση, η οποία εκδίδεται από τον διαμεσολαβητή [επιχείρηση επενδύσεων του άρθρου 4 του ν. 4514/2018] και η διακράτησή της με βεβαίωση που εκδίδεται από την επιχείρηση επενδύσεων, ή το πιστωτικό ίδρυμα (...), που τηρεί τον σχετικό λογαριασμό χειριστή».

Προς αποφυγή αμφιβολιών ως προς το όργανο που είναι αρμόδιο για την πιστοποίηση και διακράτηση της επένδυσης, σκόπιμη θα ήταν η χρήση, στην παράγραφο 6, του ρήματος «αποδεικνύεται», αντί του ρήματος «πιστοποιείται».

Εξ άλλου, με τις παραγράφους 10 και 11 του νέου άρθρου 100Α τίθενται περιορισμοί και υποχρεώσεις στους κατόχους άδειας διαμονής τύπου Β.6 οι οποίοι έχουν επενδύσει σε νεοφυή επιχείρηση μέσω απόκτησης μετοχών σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

Ερωτάται αν αντίστοιχοι περιορισμοί θα έπρεπε να τεθούν και σε αυτούς που έχουν επενδύσει μέσω απόκτησης ομολόγων που έχουν εκδοθεί από τη νεοφυή επιχείρηση.

10. Επί του άρθρου 47

Με την περίπτωση α' της παραγράφου 2 ορίζεται ότι το Μέρος Δ' του νομοσχεδίου εφαρμόζεται σε μετασχηματισμούς επιχειρήσεων, όταν σε αυτούς συμμετέχουν «ημεδαπές επιχειρήσεις που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα και υπόκεινται στο ίδιο φορολογικό καθεστώς». Κατά την αιτιολογική έκθεση, «ίδιο φορολογικό καθεστώς νοούνται ότι έχουν οι εταιρείες οι οποίες εμπίπτουν στην εν γένει ρυθμιστική εμβέλεια του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος».

Πέραν της ασάφειας ως προς ποιες εταιρείες «εμπίπτουν στην εν γένει ρυθμιστική εμβέλεια» του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, παρατηρείται ότι, πάντως, από το γράμμα της διάταξης συνάγεται ότι στις ρυθμίσεις του Μέρους Δ' εμπίπτουν και μετασχηματισμοί εταιρειών επί των οποίων δεν ε-

φαρμόζεται ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, εφόσον όλες οι συμμετέχουσες στον μετασχηματισμό εταιρείες «υπόκεινται στο ίδιο φορολογικό καθεστώς», όπως, επί παραδείγματι, οι μετασχηματισμοί εταιρειών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία και θυγατρικών τους εταιρειών, οι οποίες (εταιρείες) φορολογούνται δυνάμει του άρθρου 31 του ν. 2778/1999, και οι μετασχηματισμοί εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου, οι οποίες (εταιρείες) φορολογούνται δυνάμει του άρθρου 39 του ν. 3371/2005.

Εξ άλλου, υπό το φως και της κατάργησης του ν.δ. 1297/1972 και των άρθρων 1-4 του ν. 2166/1993 με το άρθρο 59 του νομοσχεδίου, επισημαίνεται ότι από την αιτιολογική έκθεση δεν προκύπτει ο λόγος για τον οποίο εταιρείες που εμπίπτουν σε διαφορετικά φορολογικά καθεστώτα στερούνται, πλέον, παντελώς φορολογικών κινήτρων για τον μετασχηματισμό τους.

Περαιτέρω, με την υποπερίπτωση β�' της παραγράφου 2 ορίζεται ότι το Μέρος Δ' του νομοσχεδίου εφαρμόζεται σε μετασχηματισμούς επιχειρήσεων, όταν σε αυτούς συμμετέχουν μία τουλάχιστον ημεδαπή επιχείρηση που έχει τη φορολογική της κατοικία στην Ελλάδα, όταν οι λοιπές επιχειρήσεις που συμμετέχουν «εδρεύουν και έχουν τη φορολογική κατοικία τους σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν μία από τις μορφές του Μέρους Α' του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ του Συμβουλίου (...) ή τη μορφή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας του ν. 4072/2012 (Α' 86), και υπόκεινται, χωρίς τη δυνατότητα επιλογής ή απαλλαγής, σε έναν από τους φόρους που αναφέρονται στο Μέρος Β' του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/133/ΕΚ ή σε οποιονδήποτε άλλο φόρο αντικαθιστά έναν από τους φόρους αυτούς».

Δεδομένου ότι η υποπερίπτωση β�' καταλαμβάνει εταιρείες με έδρα σε άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε., η φράση «ή τη μορφή της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας του ν. 4072/2012 (Α' 86)» παρίσταται περιττή.

11. Επί του άρθρου 48

Με την περίπτωση ιβ', ως «κλάδος δραστηριότητας» ορίζεται «το σύνολο των στοιχείων τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού ενός τμήματος μιας εταιρείας τα οποία συνιστούν, από οργανωτική άποψη, αυτόνομη εκμετάλλευση, δηλαδή, σύνολο ικανό να λειτουργήσει αυτοδύναμα, ανεξαρτήτως εάν από την εκμετάλλευση των στοιχείων αυτού προκύπτουν έσοδα πριν από τον μετασχηματισμό».

Καθ' ο μέρος ο ανωτέρω ορισμός περιλαμβάνει και κλάδους από τους οποίους δεν προκύπτουν έσοδα, παρατηρείται ότι, ενδεχομένως, είναι ασαφής και δεν παρέχει ασφάλεια δικαίου, υπό την έννοια ότι η κρίση ως προς το αν ένα σύνολο στοιχείων ενεργητικού και παθητικού μιας επιχείρησης

συνιστούν αυτόνομη εκμετάλλευση, ικανή να λειτουργήσει αυτοδύναμα, προϋποθέτει ακριβώς τη λειτουργία της εκμετάλλευσης, υπό την έννοια της παραγωγής εσόδων, ως μόνου ασφαλούς κριτηρίου για το αν η οργάνωση των συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της επιχείρησης που φέρονται να απαρτίζουν τον κλάδο διαθέτει την αναγκαία αυτονομία και τη δυνατότητα αυτοδύναμης λειτουργίας. Συναφώς, επισημαίνεται ότι η πρόταση «ανεξαρτήτως εάν από την εκμετάλλευση των στοιχείων αυτού προκύπτουν έσοδα πριν από τον μετασχηματισμό» δεν περιλαμβάνεται στον ορισμό του κλάδου δραστηριότητας που δίδεται στο άρθρο 54 παρ. 3 του ν. 4601/2019 περί εταιρικών μετασχηματισμών.

12. Επί του άρθρου 52

Με την παράγραφο 3 ορίζεται ότι, όταν στη συμμετέχουσα σε μετασχηματισμό ατομική επιχείρηση ή κοινοπραξία του άρθρου 293 παρ. 2 του ν. 4072/2012 περιλαμβάνονται και ακίνητα, «η απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων ισχύει με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) τα εισφερόμενα ακίνητα χρησιμοποιήθηκαν για τις ανάγκες της εισφέρουσας ατομικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας, η οποία ασκεί επιχείρηση επί δύο (2) τουλάχιστον έτη πριν από την εισφορά, και β) τα εισφερόμενα ακίνητα θα χρησιμοποιηθούν για τις ανάγκες της λήπτριας εταιρείας επί δύο (2) τουλάχιστον έτη από την εισφορά». Ακολούθως, με την παράγραφο 4 ορίζεται ότι «[δ]εν επιβάλλεται φόρος μεταβίβασης σε ακίνητα που εισφέρονται, σύμφωνα με το παρόν, από ατομική επιχείρηση ή κοινοπραξία της παρ. 2 του άρθρου 293 του ν. 4072/2012 με κύριο αντικείμενο εργασιών την κατασκευή ή εκμετάλλευση ακινήτων».

Επισημαίνεται ότι, αν η παράγραφος 4 εισάγεται ως ειδικότερη ρύθμιση που αποκλείει την εφαρμογή των ρυθμίσεων της παραγράφου 3, θα έπρεπε τούτο να ορίζεται ρητά.

13. Επί του άρθρου 56

Στις παραγράφους 3 και 4, η αναφορά σε εισφορά ακινήτων κατά το άρθρο 49 και μετασχηματισμούς του άρθρου 49 πρέπει να αντικατασταθεί από αναφορά στο άρθρο 52.

Με την παράγραφο 5 ορίζεται ότι «[τ]α ευεργετήματα που προβλέπονται στο παρόν αίρονται ολικά ή μερικά, όταν κάποια από τις πράξεις που αναφέρονται στα επιμέρους άρθρα έχει ως κύριο στόχο ή ως έναν από τους κύριους στόχους τη φοροδιαφυγή ή τη φοροαποφυγή».

Παρατηρείται ότι στο κείμενο του νόμου θα έπρεπε, ενδεχομένως, να ορίζεται σε ποιες περιπτώσεις θα γίνεται ολική και σε ποιες περιπτώσεις μερική

άρση των «ευεργετημάτων». Περαιτέρω, η αναφορά σε «φοροδιαφυγή» παρίσταται, μάλλον, περιττή δεδομένου ότι, επί φοροδιαφυγής, υπό την έννοια της ευθείας παραβίασης των διατάξεων του φορολογικού νόμου, η άρση των φορολογικών απαλλαγών ή μειώσεων επέρχεται ως συνέπεια αυτών τούτων των διατάξεων που παραβιάστηκαν, και όχι της προτεινόμενης ως άνω διάταξης.

Με την παράγραφο 6 ορίζεται ότι, «[ε]φόσον ο μετασχηματισμός διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 52, ισχύουν ειδικότερα τα εξής: α) αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 52, αίρεται η απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτων και καταβάλλεται ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου κατά τον χρόνο της εισφοράς με χρήση των συντελεστών που ίσχυαν κατά τον χρόνο αυτό, β) αν το εισφερόμενο ακίνητο δεν χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της λήπτριας εταιρείας επί δύο (2) τουλάχιστον έτη από την εισφορά, η λήπτρια εταιρεία υποβάλλει δήλωση για την καταβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτων εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη συμπλήρωση των δύο (2) ετών και καταβάλλει τον φόρο σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο».

Επί της ανωτέρω περίπτωσης β' παρατηρείται ότι, λόγω της πρότασης «και καταβάλλει τον φόρο σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο», δεν είναι σαφές αν η υποβολή της δήλωσης για την καταβολή του φόρου εντός της προθεσμίας των τριών μηνών μετά τη συμπλήρωση δύο ετών από την εισφορά θα θεωρείται εκπρόθεσμη, και ο χρόνος φορολογίας θα ανατρέχει στον χρόνο της εισφοράς, όπως συμβαίνει με το προηγούμενο εδάφιο (περίπτωση α').

14. Επί του άρθρου 57

Παρατηρείται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση, διά της οποίας τροποποιούνται τα άρθρα 4 και 6 του ν. 4935/2022, δεν είναι συναφής με τις λοιπές ρυθμίσεις του Μέρους Δ', και θα έπρεπε να ενταχθεί είτε στο Μέρος Β' είτε στο Μέρος ΣΤ' του νομοσχεδίου.

15. Επί του άρθρου 59

Με την περίπτωση δ' ορίζεται ότι από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται «τα άρθρα 52 έως και 56 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 4172/2013, Α' 167), περί μεταφοράς κλάδων δραστηριότητας και λοιπών ειδικότερων προβλέψεων».

Παρατηρείται ότι τα άρθρα 52 έως και 56 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος δεν καταλαμβάνουν «μεταφορές κλάδων δραστηριότητας», αλλά ρυθμίζουν ζητήματα φορολογίας εισοδήματος που ανακύπτουν κατά τις ει-

σφορές ενεργητικού έναντι τίτλων, την ανταλλαγή τίτλων, τις συγχωνεύσεις και διασπάσεις εταιρειών, και τη μεταφορά της καταστατικής έδρας Ευρωπαϊκών Εταιρειών και Ευρωπαϊκών Συνεταιριστικών Εταιρειών.

16. Επί του άρθρου 85

Με την παράγραφο 2 τροποποιείται η παράγραφος 3 του άρθρου 68 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι η ισχύουσα ρύθμιση του δεύτερου εδαφίου (κατά την οποία, για τα μερίσματα που εισπράττουν ημεδαπές εταιρείες από αλλοδαπές εταιρείες, που εδρεύουν σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε., όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 48 του Κώδικα, από το ποσό του φόρου που αναλογεί, εκπίπτει το ποσό του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων που καταβλήθηκε από την εταιρεία που προβαίνει στη διανομή και αναλογεί στο εισπραχθέν από την ημεδαπή εταιρεία μέρισμα, καθώς και το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ως φόρος επί του μερίσματος) επεκτείνεται σε όλες τις αλλοδαπές εταιρείες, δηλαδή και σε αυτές που εδρεύουν σε κράτη που δεν είναι μέλη της Ε.Ε.

Ερωτάται αν από την προτεινόμενη ρύθμιση θα έπρεπε να εξαιρούνται εταιρείες που εδρεύουν σε κράτη τα οποία χαρακτηρίζονται ως μη συνεργάσιμα στον φορολογικό τομέα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 65 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

17. Επί του άρθρου 90

Με την προτεινόμενη διάταξη παρατείνεται για δύο ακόμη έτη, έως την 31η.12.2026, η αναστολή ισχύος του άρθρου 41 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος για την επιβολή φόρου επί της υπεραξίας από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας.

Παρατηρείται ότι στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο αναφέρεται απλώς ότι «παρατείνεται μέχρι την 31η.12.2026 η αναστολή της ισχύος του άρθρου 41 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος με την οποία επιβάλλεται φόρος στο εισόδημα από υπεραξία για μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας. Η ισχύς του άρθρου 41 του Κ.Φ.Ε. έχει ανασταλεί διαδοχικά από 1ης.1.2015 έως και τις 31.12.2024», με αποτέλεσμα να μην προκύπτει ούτε ο σκοπός της ρύθμισης ούτε τι κατέστησε αναγκαία την εκ νέου αναστολή εφαρμογής του άρθρου 41 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

18. Επί του άρθρου 93

Με το άρθρο αυτό τροποποιείται η ενότητα Γ' (και όχι η παράγραφος Γ', όπως αναφέρεται στο εισαγωγικό εδάφιο της προτεινόμενης ρύθμισης) του

άρθρου 4 του ν. 4223/2013, με σκοπό να καταστεί μόνιμη η απαλλαγή από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων όσων ακινήτων έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα. Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι «[η] παρούσα Ενότητα δεν εφαρμόζεται για δικαιώματα επί ιστορικών διατηρητέων μνημείων ή έργων τέχνης, που προστατεύονται από τον Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220) και δεν καταλαμβάνονται από το προηγούμενο εδάφιο, καθώς και για δικαιώματα επί κτιρίων, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί μέχρι την 31η.12.2021 ως διατηρητέα, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1577/1985 (Α' 210) εφόσον τα ως άνω μνημεία, έργα τέχνης ή κτίρια είναι προγενέστερα της 1ης Ιανουαρίου 1940, και για τα αναλογούντα σε αυτά ποσοστά επί των γηπέδων ή οικοπέδων στα οποία βρίσκονται».

Η πρόταση «τα οποία έχουν χαρακτηριστεί μέχρι την 31η.12.2021 ως διατηρητέα», πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: «τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που προηγείται του έτους φορολογίας».

19. Επί του άρθρου 98

Με την παράγραφο 1 προστίθεται παράγραφος 7 στο άρθρο 48 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Το προτελευταίο εδάφιο της νέας παραγράφου, διά του οποίου ορίζεται ότι «[η] παρούσα ισχύει επίσης για τα ενδοομιλικά μερίσματα από μόνιμες εγκαταστάσεις εταιρειών κρατών εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βρίσκονται στην Ελλάδα και προέρχονται από τις θυγατρικές τους σε άλλο κράτος», πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: «Η παρούσα ισχύει επίσης για τα ενδοομιλικά μερίσματα που εισπράττονται από μόνιμες εγκαταστάσεις εταιρειών κρατών εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που βρίσκονται στην Ελλάδα και προέρχονται από τις θυγατρικές τους σε άλλο κράτος».

20. Επί του άρθρου 99

Με την παράγραφο 2 τροποποιείται η παράγραφος 5 του άρθρου 47 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ώστε να ορίζεται ότι οι διατάξεις «του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 21» του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι οποίες προστέθηκαν με την παράγραφο 1 του υπό εξέταση άρθρου του νομοσχεδίου, «εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες του άρθρου 45».

Δεδομένου ότι η νέα ρύθμιση του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος συνιστά εξαίρεση από

τις λοιπές ρυθμίσεις της παραγράφου 6, δεν νοείται παραπομπή μόνο σε αυτή, χωρίς παραπομπή σε όλη την παράγραφο 6, δοθέντος ότι η, διά παραπομπής, εφαρμογή της εξαίρεσης προϋποθέτει, το πρώτον, την εφαρμογή του κανόνα, προς τον οποίο η προτεινόμενη ρύθμιση δεν παραπέμπει.

Πέραν αυτού, επισημαίνεται ότι, ως προς τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, με το άρθρο 47 παρ. 1 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος ορίζεται ότι «[τ]ο κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄, του Μέρους Δεύτερου («Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων») του Κ.Φ.Ε., εκτός από τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο». Λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος περιλαμβάνεται στο ως άνω Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 21-29) του Μέρους Δεύτερου του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, η προτεινόμενη ρύθμιση παρίσταται περιττή και πρέπει να διαγραφεί, προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφιβολιών, μεταξύ άλλων, και ως προς την εφαρμογή των λοιπών εδαφίων της παραγράφου 6 του άρθρου 21 στα νομικά πρόσωπα.

21. Επί του άρθρου 104

Με το παρόν αντικαθίσταται το άρθρο 51 του ν. 4557/2018 περί προσωπικού και λειτουργίας της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες.

Στην παράγραφο 7 του νέου άρθρου 51 ορίζονται τα εξής: «Τα προσόντα που απαιτούνται για την πρόσληψη, τον διορισμό ή τη μετάταξη στην Αρχή ορίζονται στο π.δ. 85/2022 (Α΄ 237), με την επιφύλαξη όσων προβλέπονται στον Οργανισμό της Αρχής», ο οποίος καταρτίζεται («καθορίζεται», σύμφωνα με τη διατύπωση της περ. α΄ της παρ. 13 του νέου άρθρου 51) με απόφαση του Προέδρου της Αρχής.

Παρατηρείται ότι με την εν λόγω διάταξη θεσπίζεται δυνατότητα καθορισμού από τον Κανονισμό της Αρχής των προσόντων όσων υπηρετούν σε αυτήν, κατά τρόπο διάφορο όσων ορίζει το π.δ. 85/2022, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 52 παρ. 1 του ν. 4830/2021 και στο οποίο ορίζονται τα ακόλουθα: «Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ορίζονται ενιαία για όλους ή για μερικούς φορείς του Δημόσιου Τομέα που υπάγονται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4765/2021 (Α΄ 6) οι κατηγορίες, οι κλάδοι και οι ειδικότητες, τα τυπικά προσόντα, κύρια, πρόσθετα ή επικουρικά, διορισμού ή πρόσληψης σε θέσεις κάθε κλάδου ή ειδικότητας του μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού τους. Με το διάταγμα του πρώτου εδαφίου δύναται να αντι-

στοιχίζονται οι υφιστάμενοι κλάδοι και ειδικότητες των ως άνω φορέων με τους νέους κλάδους και ειδικότητες και να καθορίζεται η διαδικασία αντιστοίχισης των υφιστάμενων κλάδων και ειδικοτήτων για τους φορείς της παρ. 3».

Στην περίπτωση α' της παραγράφου 13 του νέου άρθρου 51 θα ήταν, ενδεχομένως, ενδεδειγμένο η λέξη «καθορίζεται» να αντικατασταθεί από τη λέξη «καταρτίζεται».

22. Επί του άρθρου 119

Με το παρόν θεσπίζεται η χωρίς αντάλλαγμα παραχώρηση προς τον Δήμο Ζακύνθου, για λόγους δημόσιας ωφέλειας, της χρήσης της οριοθετημένης ζώνης αιγιαλού και παραλίας της περιοχής «Ναυάγιο Ζακύνθου», καθώς και του συνεχόμενου και παρακείμενου θαλάσσιου χώρου της ζώνης αυτής και του θαλάσσιου πυθμένα για τη διαχείριση, προστασία και αξιοποίησή της, και ρυθμίζεται το πλαίσιο που διέπει την εν λόγω παραχώρηση, κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, των διατάξεων του άρθρου 68 («Μέτρα προστασίας Ναυαγίου Ζακύνθου») του ν. 4875/2021 και κατά μερική παρέκκλιση από τις διατάξεις των άρθρων 12 και 14 του ν. 2971/2001.

Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1, που φέρεται προς συζήτηση και ψήφιση, «[η] παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά την τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στο παρόν». Περαιτέρω, στις παραγράφους 3 έως 5, 6 έως 7 και 9 του παρόντος ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «3. Πριν από την έναρξη της παραχώρησης της παρ. 1 εκτελούνται τα απαραίτητα έργα και εργασίες αποκατάστασης, αντιστήριξης, διάνοιξης οδών και διαμόρφωσης ασφαλούς πρόσβασης και συντήρησης της έκτασης της παρ. 1. Τα έργα αυτά εκτελούνται με μέριμνα και δαπάνες του Ελληνικού Δημοσίου. 4. Για την εκτέλεση των έργων απαιτείται άδεια που εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μετά από αίτηση του Δήμου Ζακύνθου, η οποία συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2971/2001. Η έκδοση της άδειας γίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας λιμενικής αρχής. Η άδεια ρυθμίζει τους όρους, τις προϋποθέσεις και κάθε θέμα σχετικό με την εκτέλεση των έργων, καθώς και τους περιορισμούς που επιβάλλονται για λόγους δημόσιας ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος. 5. (...). 6. Τα έργα, οι κατασκευές και οι υποδομές που κατασκευάζονται στις παραχωρούμενες εκτάσεις, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο. Η καθ' οποιοδήποτε

τρόπο χρήση από τον Δήμο ή τρίτους των εκτάσεων που παραχωρούνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο απαγορεύεται, αν παρεμποδίζεται η εκπλήρωση του σκοπού της παραχώρησης ή αναιρείται ο κοινόχρηστος χαρακτήρας των παραχωρούμενων. 7. Η απόφαση της παρ. 1 ανακαλείται αζημίως για το Δημόσιο, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, ιδίως αναγόμενους στην προστασία της δημόσιας ασφάλειας και του περιβάλλοντος, για λόγους παραβίασης του κοινόχρηστου χαρακτήρα των παραχωρούμενων εκτάσεων, καθώς και παραβίασης του Κανονισμού διαχείρισης και λειτουργίας της παρ. 9. (...). 9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού εκδίδεται Κανονισμός Διαχείρισης και Λειτουργίας με τον οποίο ρυθμίζονται τα ζητήματα προστασίας, οργάνωσης, λειτουργίας και διαχείρισης της περιοχής "Ναυάγιο Ζακύνθου"».

Έχει κριθεί ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2971/2001 «ερμηνευόμενες υπό το φως του άρθρου 24 του Συντάγματος, η εκτέλεση τεχνικών έργων στον αιγιαλό, την παραλία ή τη θάλασσα επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 12 ή του άρθρου 14 του ν. 2971/2001, ανάλογα με τη φύση του έργου, και υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρηθούν οι όροι προστασίας της ακτής, που αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος (πρβλ. ΣτΕ 3733/2010, 826/2009). Ειδικότερα, η κατασκευή τεχνικών έργων στον αιγιαλό, την παραλία ή τη θάλασσα προς αποτροπή διαβρώσεων ή προς εξυπηρέτηση βιομηχανικών, εμπορικών ή άλλης φύσεως σκοπών, αντιστοίχως, δεν είναι επιτρεπτή, παρά μόνο για λόγους δημόσιου συμφέροντος και υπό την προϋπόθεση ότι το έργο είναι βιώσιμο, δηλαδή ότι ως εκ της χωροθέτησής του, της γενικής περιβαλλοντικής μελέτης και των όρων αυτής, έχει προηγουμένως εξασφαλισθεί το συμβατό του έργου προς τα οικεία οικοσυστήματα και τη λειτουργία και μορφολογία της ακτής, βάσει ενός συνολικού προγραμματισμού της επέμβασης στη συγκεκριμένη ακτή. Εξάλλου, πέραν της τήρησης των ως άνω ουσιαστικών προϋποθέσεων, η εκτέλεση τεχνικών έργων επί του αιγιαλού ή της παραλίας επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 12 του ν. 2971/2001 και υπό την προϋπόθεση τήρησης των όρων προστασίας της ακτής. Σε περίπτωση δε που η διαδικασία αυτή δεν τηρηθεί, τα επί του αιγιαλού ή της παραλίας ανεγερθέντα κτίσματα είναι αυθαίρετα και κατεδαφιστέα. Συνεπώς, προκειμένης οποιασδήποτε επέμβασης στον χώρο του αιγιαλού και της παραλίας, ο οποίος λόγω της φύσης του και της κατά προορισμό χρήσης του, χρήζει ιδιαίτερης και εξειδικευμένης προστασίας, απαι-

τείται σε κάθε περίπτωση κατασκευής στους ανωτέρω χώρους κάθε φύσεως τεχνικού έργου, άρα και αποσκοπώντας στη διαμόρφωση της ακτής προκειμένου να αποφευχθεί η διάβρωσή της από τη θάλασσα, η χορήγηση σχετικής άδειας μετά την τήρηση των τασσομένων ειδικών προϋποθέσεων και κατά την προκαθορισμένη στο νόμο διαδικασία (πρβλ. ΣΤΕ 3733/2010, 4222/2005, 3253/2005, πρβλ. επίσης ΣΤΕ 3937/2014 κ.ά.)».

Υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις τελεί και η εφαρμογή του εδώ προτεινόμενου ειδικού νομοθετικού πλαισίου.

23. Επί του άρθρου 121

Η επωνυμία του νομικού προσώπου που αναφέρεται στην παρ. 1 πρέπει να τεθεί εντός εισαγωγικών («»).

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2024

Οι Εισηγητές

Νικόλαος Παπαχρήστος

Επιστημονικός Συνεργάτης

Γεώργιος Φωτόπουλος

Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος

Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος

τ. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης

Επιστημονικών Μελετών

Αστέρης Πλιάκος

Ομότιμος Καθηγητής του Οικονομικού

Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου

Κώστας Μαυριάς

Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών